

jat. 21/5-64

M

V e h k a l a h d e n Salmin kylän
Hevossaaren raunioiden tarkastus 18.
10. 1962.

Kertomukseen kuuluu valokuvaaliite, jonka filmit on lueteltu: 28453 - 28458 sekä karttaote. Katso myöskin Ragnar Rosenin kertomusta, Muinaisjäännöksiä ja löytöjä Kymin kihlakunnan länsiosissa 1918 sekä G. Rosenin kaivaus- ja tarkastuskertomuksia vuosilta 1949 ja 1950.

Koska Kymenlaakson seutukaavayhdistys oli pyytänyt tietoja Vehkalahten säilyttämisen arvoisista muinaisjäännöksistä vastaista yleiskaavasunnitelmaa varten, oli mainitun pitäjän Salmin kylän Hevossaaren osalta suoritettava maastotarkastus eräiden muinaisjäännösten sijainnin ja kunnan selvittämiseksi. Kymenlaakson seutukaavayhdistyksen kanssa tehdyn sopimuksen mukaan Vehkalahten kunta järjesti taxikyydin Haminaasta Vehkalahten Hevossaareen.

Hevossaari sijaitsee Haminan kaupungista n. 10 km lounaaseen ja n. 2.5 km Helsinki - Hamina maantiestä S. Ensimmäisenä tarkastin tiedon Lok'apaanvuoren hautalatomuksista, jotka oli mainittu mm Kymenlaakson seutukaavayhdistykselle 1940-luvulla annetussa luettelossa ("kaksi pronssikautista hautarauniota; sijaitsevat Hevossaaren Lok'apaanvuorella, lähellä saaren ja mantereen välistä salmea"). Edelleen siitä on maininta Ragnar Rosenin kertomuksessa sivulla 31. Mainittu vuori sijaitsee Hevossaaren pohjoispään koillisosassa, aivan Neuvottomanlahden rannalla. Vuori oli suhteellisen pienialai-

nen, ja saatoin erittäin helposti todeta, että siellä ei ole minkäänlaisia hautalatomuksia. Lok'apaanvuori on täynnä kivistä louhikkoa, mutta mitään ihmisen latomaa en siellä havainnut. Lok'apaanvuoresta n. 200 m S, peltoaukean toisella puolella on kylläkin laakean kallion pohjoislaidalla laaja luonnon muovaama pirunpelto, jota paikkakuntalaiset mainostivat muinaishautana.

Hevossaaren muut tarkistuskohteet sijaitsivat saaren länsiosassa, Keskilahden koillisrannalla. Siinä on kaksi kalliosta vuorta Iso Talv'apaa ja Pieni Talv'apaa (talv'apaa = talviapaja), joista ensin mainittu on eteläisin. Isolta Talv'apaalta löysin kolme rauniolatomusta. (Ragnar Rosénin kertomus, s. 27-30). Raunio 1 sijaitsee vuoren laella. Se on kaunis näyttävä latomus, jonka keskellä on vajoama. Raunio 2 on tästä n. 10 m luoteeseen. Kyseessä on osaksi hävitetyn raunion pohja. Latomus 3 on em:sta länteen, kallion alemmalla terassilla. Todettakoon, että Ragnar Rosén on havainnut ko kalliolla 4 rauniota. Yksi niistä oli kuitenkin epävarma latomus. Maisteri G. Rosén on tutkinut ³nro:n v. 1949. Ks. kertomusta top. ark:ssa.

Pieni Talv'apaa on Isosta Talv'apaasta n. 250 m pohjoiseen, notkon vastakkaisella rannalla. Raunio sijaitsee vuoren notkoon viettävällä kallionrinteellä. Muinaisjäännös on suhteellisen hyväkuntoinen. (Ragnar Rosén mainitsee raunion em. kertomuksessaan s. 30. Hän kertoo sen sijainneen Ruunanvuorella. Sellaista nimeä paikkakuntalaiset eivät enää tunne. Puhutaan Pienestä Talv'apaasta)

Helsingissä 30. 1 1964

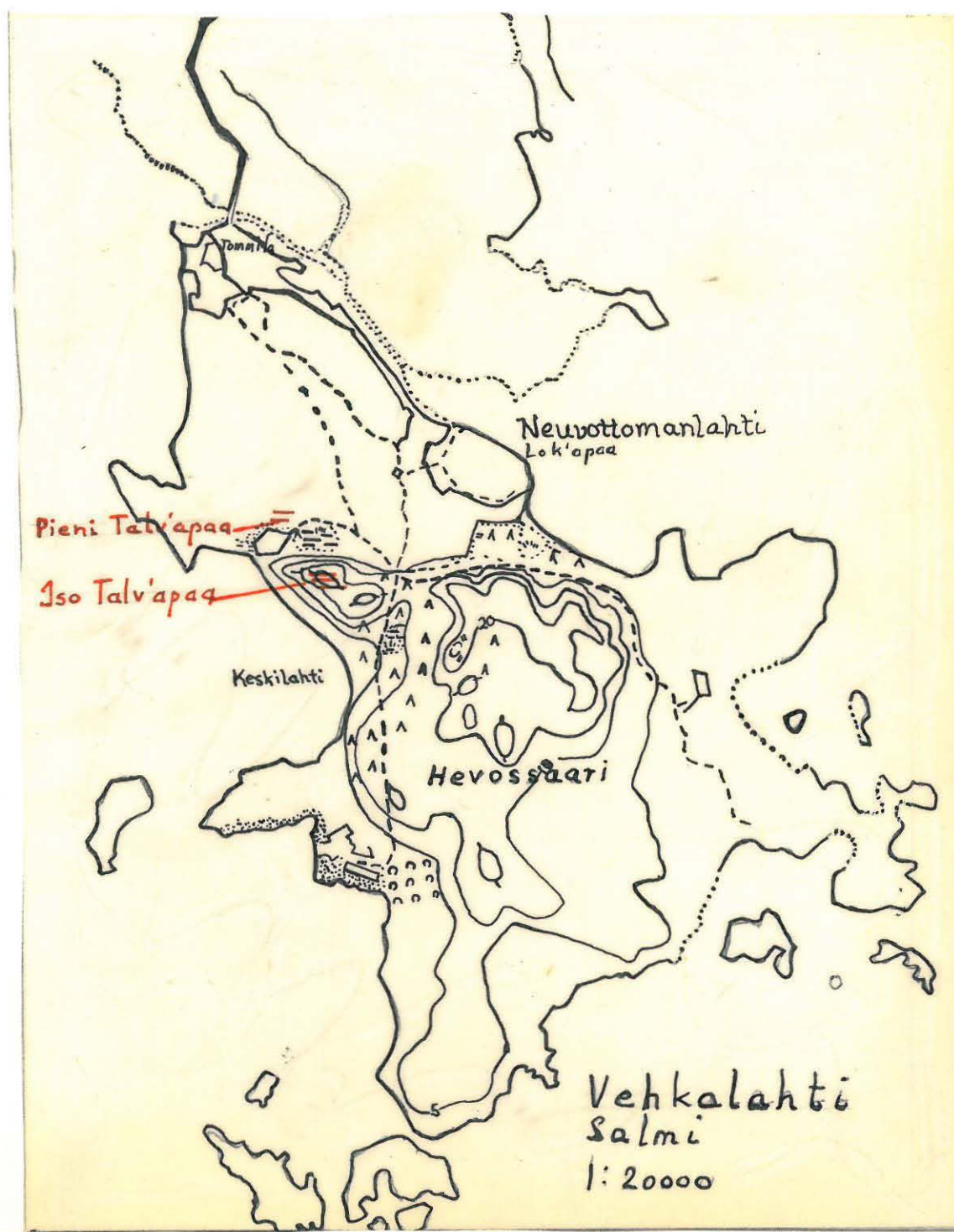
Anna-Liisa Hirviluoto
Anna-Liisa Hirviluoto

Vehkalahti, Salmi, Hevossaari,

Pieni Talv'apaa, pronssikautinen
haidenkiväs!

Valok. A.-L. Hirsiluoto 1962

Vehkalahti
Salmi
1:20000

Vehkalahdi, Jalmi, Hevossaari

28453

Joo Jalv'apaa. Hiidenkivas
Rallion laella.

28454

Es. ed.

28455

Joo Jalv'apaa. Hiidenkivas.

28456

Es. ed.

käänte

28457

Joo Jalv'apaa. Livan muotoinen
latomus (Kosken tutkinnut 1949).

28458

Joo Jalv'apaa. Pienen latomuk-
sen pohja. Valok. A.-L. Heini Luoto-62